

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Opłacalność produkcji wybranych produktów rolniczych w Polsce

Marcin Żekało

Zakład Rachunkowości Rolnej, IERiGŻ-PIB, Warszawa

Plan prezentacji

1. Cel i metodyka badań
2. Wyniki produkcyjno-ekonomiczne uprawy pszenicy ozimej i rzepaku ozimego w gospodarstwach o dużej skali produkcji
3. Podsumowanie

Cel badań

Określenie opłacalności produkcji pszenicy ozimej i rzepaku ozimego w badanych gospodarstwach indywidualnych w Polsce w latach 2013-2018

Źródła danych

- AGROKOSZTY - System Zbierania Danych o Produktach Rolniczych
- Polski FADN - System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych
- Główny Urząd Statystyczny

Schemat obliczania dochodu z działalności

Wartość produkcji ogółem (potencjalnie towarowej)

– Koszty bezpośrednie

= Nadwyżka bezpośrednia bez dopłat

– Koszty pośrednie rzeczywiste (bez kosztu czynników zewnętrznych)

= Wartość dodana brutto z działalności

– Koszty pośrednie szacunkowe (amortyzacja)

= Wartość dodana netto z działalności

– Koszt czynników zewnętrznych

= Dochód z działalności bez dopłat

+ Dopłaty

= Dochód z działalności

Schemat obliczania wskaźnika opłacalności uprawy

Wskaźnik opłacalności produkcji [%] = wartość produkcji ogółem / koszty ogółem * 100

Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej

- materiał siewny i nasadzeniowy
- nawozy z zakupu (bez wapna nawozowego)
- środki ochrony roślin i regulatory wzrostu
- ubezpieczenia dot. bezpośrednio konkretnej rolniczej działalności produkcyjnej
- koszty specjalistyczne (np. wydatki na promocję, analiza gleby, najem dorywczy do prac specjalistycznych)

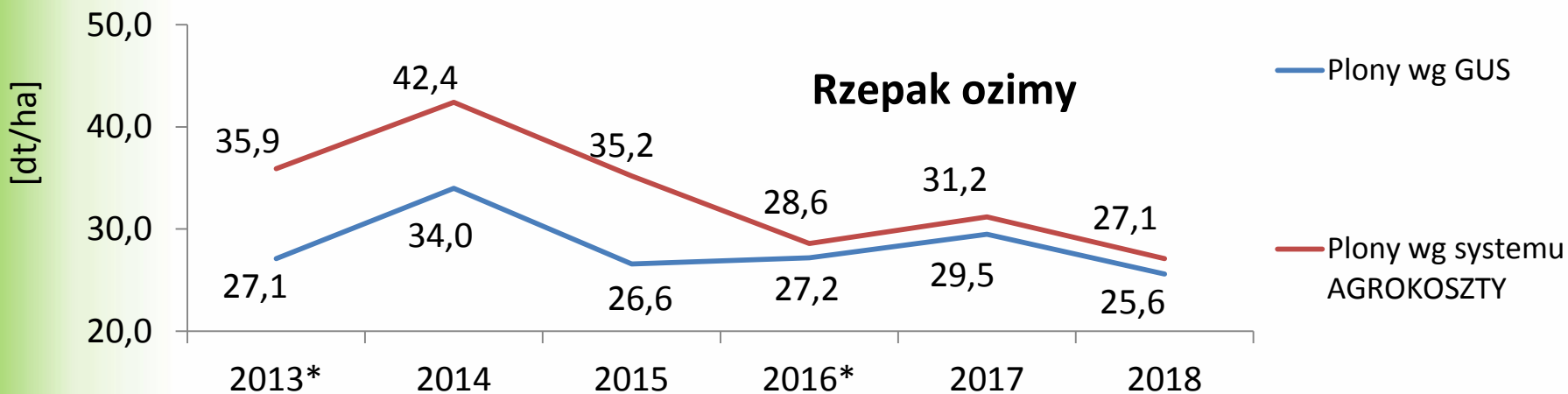
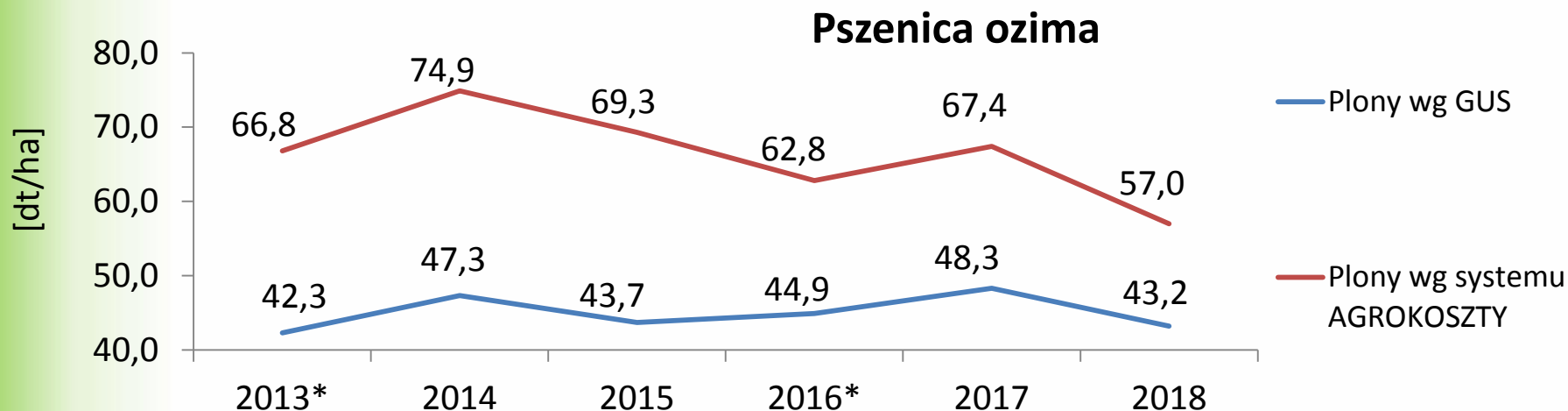
Koszty pośrednie produkcji roślinnej

- koszty pośrednie rzeczywiste
 - koszty ogólnogospodarcze (np. energia elektryczna, opał, paliwo, remonty, przeglądy, usługi, ubezpieczenia budynków)
 - podatki (np. rolny, leśny, od działów specjalnych, od nieruchomości)
 - koszt czynników zewnętrznych (koszt pracy najemnej, czynsze dzierżawne, odsetki od kredytów)
- koszty pośrednie szacunkowe (np. amortyzacja budynków, maszyn)

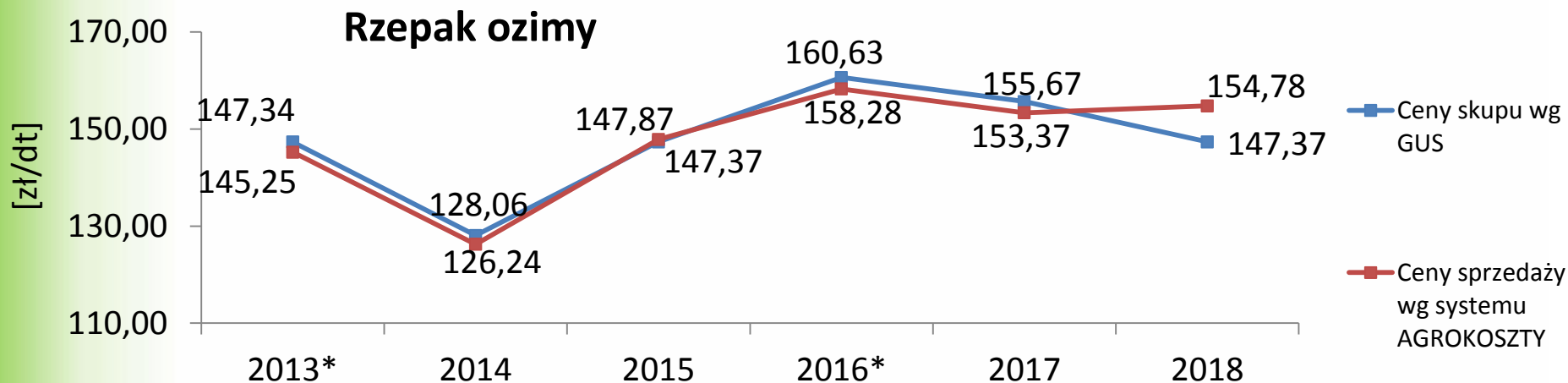
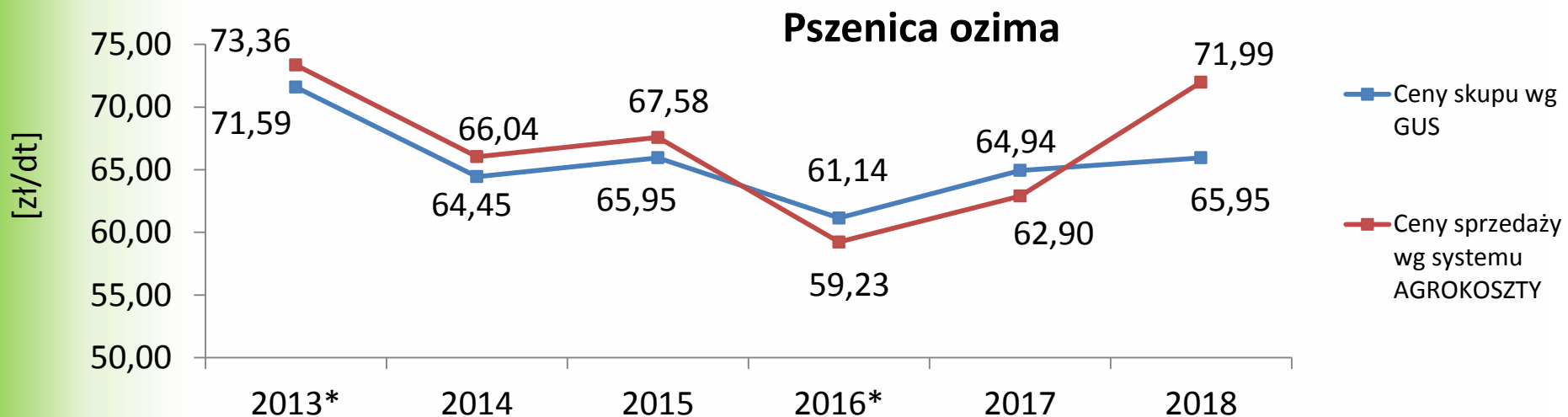
Dopłaty

- jednolita płatność obszarowa, uzupełniająca płatność obszarowa, płatność za zazielenienie, płatność dodatkowa

Plony pszenicy ozimej i rzepaku ozimego w badanych gospodarstwach w latach 2013-2018

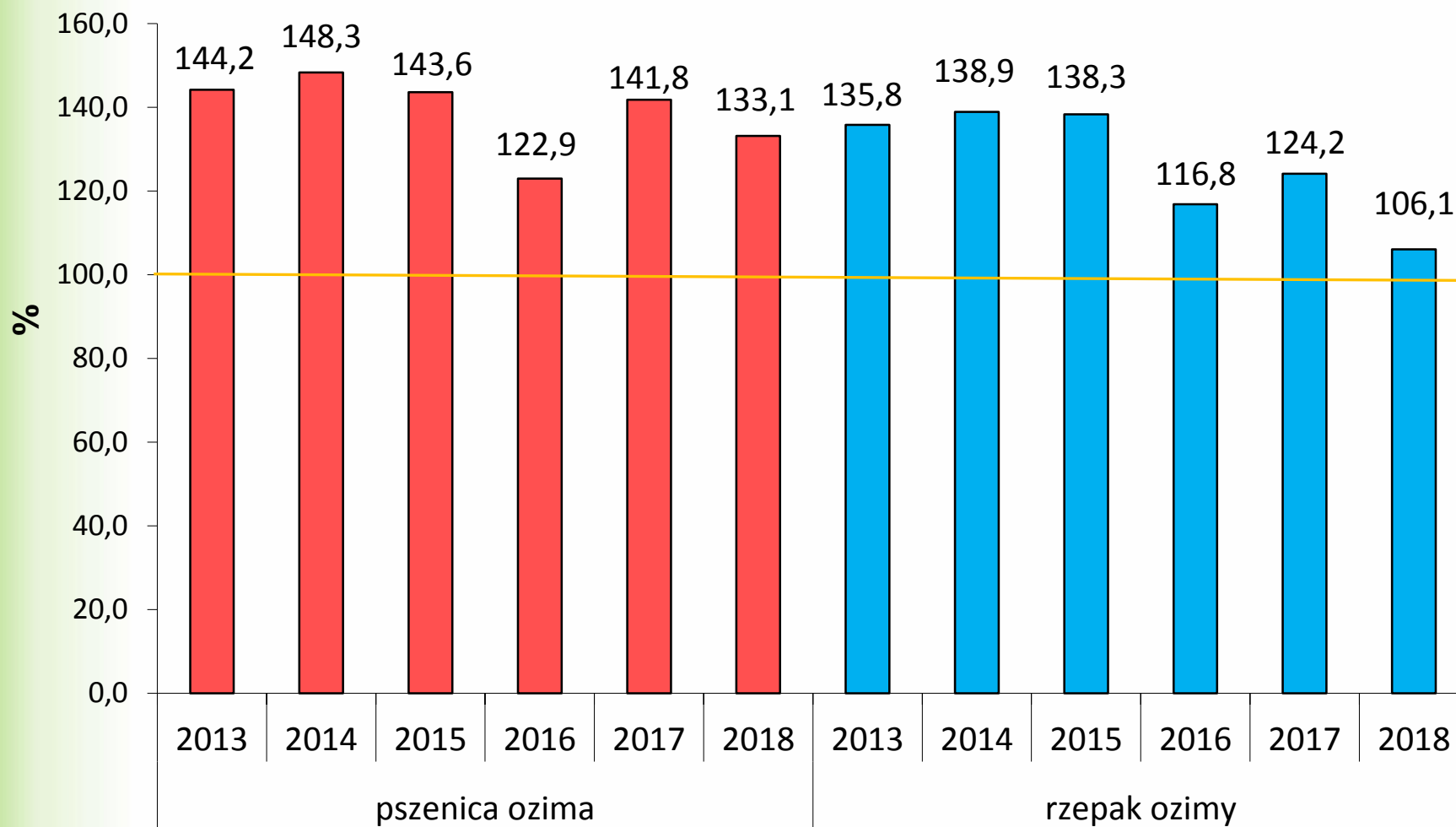
Ceny sprzedaży ziarna pszenicy ozimej i nasion rzepaku ozimego w badanych gospodarstwach

Wyniki ekonomiczne produkcji pszenicy ozimej i rzepaku ozimego w gospodarstwach o dużej skali produkcji

Wyszczególnienie	2013*	2014	2015	2016*	2017	2018
PSZENICA OZIMA - powierzchnia uprawy: 40-120 ha						
Wartość produkcji ogółem [zł/ha]	4908	4956	4688	3719	4293	4103
Koszty ogółem [zł/ha]	3404	3341	3265	3025	3028	3082
Dochód z działaln. bez dopłat [zł/ha]	1504	1615	1423	694	1265	1021
Dopłaty ogółem [zł/ha]	945	911	792	808	808	804
Dochód z działalności [zł/ha]	2449	2526	2215	1502	2073	1825
RZEPAK OZIMY - powierzchnia uprawy: 20-60 ha						
Wartość produkcji ogółem [zł/ha]	5216	5359	5200	4524	4827	4195
Koszty ogółem [zł/ha]	3841	3859	3759	3872	3888	3955
Dochód z działaln. bez dopłat [zł/ha]	1375	1500	1441	652	939	240
Dopłaty ogółem [zł/ha]	954	911	802	811	812	807
Dochód z działalności [zł/ha]	2329	2411	2243	1463	1751	1047

Opłacalność produkcji pszenicy ozimej i rzepaku ozimego w latach 2013-2018

Podsumowanie

- Badania systemu AGROKOSZTY dowodzą, że w latach 2013-2018 uprawa pszenicy ozimej i rzepaku ozimego umożliwiła osiągnięcie dochodu z działalności. Najwyższy jego poziom uzyskano w 2014 roku, zadecydowała o tym wartość produkcji, a konkretnie najwyższy plon w rozpatrywanym okresie badań.
- Poziom kosztów ogółem związanych z uprawą badanej działalności produkcyjnej w rozpatrywanych latach kształtował się na podobnym poziomie; nieco wyższe koszty dotyczyły rzepaku ozimego (o 12-28% wyższe niż w przypadku pszenicy ozimej).
- Przeprowadzona analiza uwidoczniała duży wpływ dopłat na poziom dochodu uzyskanego z pszenicy ozimej i rzepaku ozimego – w zależności od roku badań, udział dopłat w dochodzie wynosił od około 35% do około 77%.
- Biorąc pod uwagę wyniki wskaźnika opłacalności stwierdzono, że w całym okresie badań uprawa pszenicy ozimej i rzepaku ozimego była opłacalna, przy czym najbardziej w 2014 roku, a zadecydowały o tym najwyższe plony roślin. Najmniej opłacalna w przypadku pszenicy była produkcja w 2016 roku (niski plon i najniższa cena sprzedaży ziarna) a w przypadku rzepaku – w 2018 roku (najniższy plon).

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Zapraszamy na strony

www.ierigz.waw.pl

www.agrokoszty.pl

E-mail: Marcin.Zekalo@ierigz.waw.pl